

حیرت اندیشه در مفهوم‌های قرآنی

جلد اول

خورشید - یاران کشف

جلال سیمائی

انتشارات سیمرو

سرشناسه : عنوان و نام پدیدآور
 : جبروت اندیشه در مفهوم های قرآنی / جلال سیمایی
 مشخصات نشر : تهران: سیمرو، ۱۳۸۶.
 مشخصات ظاهری : ج ۲، (۱۹۴۸ ص): مصو.
 شابک : (دوره: ۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰) ۹۶۴-۳۶۸-۰۴۵-۲ (ج. ۲) : (ج. ۱) ۹۶۴-۳۶۸-۰۴۷-۹
 وضعیت فهرست نویسی : فبا
 یادداشت : کتابخانه.
 موضوع : تفاسیر (سوره کهف).
 موضوع : تفاسیر (شمس).
 موضوع : قرآن و علوم.
 موضوع : قرآن و علوم طبیعی.
 رده بندی کنگره : ۹۴۹ س ۸۶۱۰۲
 رده بندی دهویی : ۲۹۷/۱۸
 شماره کتابشناسی ملی : ۸۵۰۳۷۵۸۵

ISBN 964-368-045-2

ISBN 964-368-047-9

انتشارات سیمرو

جبروت اندیشه در مفهوم های قرآنی

دوره ی دو جلدی

جلد یکم: (خورشید - باران کهف)

جلال سیمایی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۸۶

شمارگان: ۳۲۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: چاپخانه علمی

به مناسبت سال پیامبر اعظم (ص) (۱۳۸۵)

شابک (جلد ۱): ۹۶۴-۳۶۸-۰۴۵-۲ (VOL.1) 964-368-045-2

شابک دوره: ۹۶۴-۳۶۸-۰۴۷-۹ (دوره دو جلدی) 964-368-047-9 (2VOL.SET)

آی.ای.ان (جلد ۱): ۹۷۸۹۶۴۳۶۸۰۴۵۹ A.E.N: 978964368059

آی.ای.ان (دوره ۲ جلدی): 9789643680473 (2VOL.SET) A.E.N:

طراح جلد: سالار سیمایی

هر نوع تکثیر و استفاده معنوی از این دوره با ذکر مأخذ برای همگان آزاد است.

این کتاب با حمایت مالی و معنوی معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی چاپ شده است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳۳	فصل اول (جلد ۱ بخش اول)
۳۳	خورشید
۳۳	شمس
۳۵	پرستش خورشید
۳۷	پرستش خورشید در یونان
۳۹	پرستش خورشید در مصر
۴۳	ستاره پرستی در بین النهرین
۴۶	سبا
۵۰	ضبی‌ها یا صابئین
۵۲	خورشید از نظر مردمان قرون و اعصار گذشته
۷۹	مهر پرستی یا آئین مهر
۸۰	خورشید در قرآن
۸۸	خورشید در دانش امروز بشر
۹۲	میزان روشنائی خورشید
۹۳	کلف‌های خورشید و حرکت آن
۹۷	سن خورشید
۹۹	منظومه شمسی
۱۰۲	سیارات دور از خورشید
۱۰۴	نتیجه
۱۰۷	خورشید در ادبیات
۱۰۸	خورشید نزد شاعران
۱۱۲	مثل‌ها با خورشید
۱۱۲	ترکیبات با واژه خورشید
۱۳۳	فصل دوم
۱۳۳	نور
۱۳۴	نور چیست؟
۱۳۷	سرعت نور
۱۳۸	قوت و نیروی نور
۱۴۲	علت روشنائی نور
۱۴۴	اشعه مادون قرمز

۱۴۵	انتشار بعضی از بیماریها بوسیله نور
۱۴۷	اثرات شیمیایی نور در موجودات زنده
۱۴۸	لیزر چیست؟ میزر کدام است؟
۱۵۱	ماجرای کشف اشعه X
۱۶۲	اندازه گیری سرعت نور
۱۶۴	نور، مرئی و نامرئی
۱۶۵	انعکاس نور
۱۶۶	آینه دیواری
۱۶۸	آینه‌های همگرا و واگرا
۱۷۰	شکست نور
۱۷۲	چرا نور می‌شکند؟
۱۷۴	طبیعت موجی نور
۱۷۷	عدسی‌ها و دستگاه‌های عدسی
۱۷۹	میکروسکوپ الکترونیک
۱۸۲	چشم
۱۸۴	رنگهای قوس قزح
۱۸۶	انتشار نور به وسیله اجسام داغ
۱۸۷	تشعشع فوق قرمز و زیر بنفش
۱۸۸	طیفهای خطی
۱۹۰	خطوط فرانیهوفر
۱۹۱	چرا جامدات یک طیف اتصالی انتشار می‌دهند؟
۱۹۲	خطوط طیفی و ساختمان اتمی
۱۹۴	رؤیت رنگی
۱۹۶	اثر دوپلر
۱۹۸	قطبش نور
۲۱۷	نور در ادبیات
۲۱۸	ترکیبات نور
۲۱۹	ترکیبات دیگر نور

۲۲۷	فصل سوم
۲۲۷	ماه
۲۳۸	ماه در دانش امروز
۲۴۲	منشاء ماه
۲۴۵	اهله قمر

۲۴۶	اطلاعات دیگری راجع به ماه
۲۴۸	مسافرت در ماه
۲۵۱	دلیل توجه به «بامداد» در نوروز حقیقی
۲۵۲	کوه «مهر»
۲۵۳	ارتباط میان محاسبات نجومی و تخت جمشید
۲۵۵	سودی که از افسانه‌ها به دست می‌آید
۲۵۷	رصدخانه تخت جمشید
۲۶۳	رصدخانه در جهان
۲۶۹	واژه ماه و ترکیبات آن
۲۷۰	نام‌های شاعرانه ماه
۲۷۰	مثل‌ها و کنایه‌ها با واژه ماه
۲۷۰	ماه از کدام طرف درآمده:
۲۷۰	ماه و ستاره پیش چشم:
۲۷۰	ماه همیشه زیر ابر نمی‌ماند:
۲۷۰	از ماه تا ماهی:
۲۷۰	مثل ماه:
۲۷۱	به ماه می‌گوید تو دریا که من آمدم:
۲۷۱	ماه سپر:
۲۷۱	مثل ماه شب چهاردهم
۲۷۱	مثل ماه نو:
۲۷۱	ماه و ترکیبات آن در دیوان شاعران
۲۸۲	گاه‌شماری ماه
۲۸۵	از صحیفه سجادیه به مناسبت حلول هلال ماه

۲۸۹	فصل چهارم
۲۸۹	شب و روز
۲۹۶	«روز» در ادبیات
۲۹۷	تلفظ واژه «روز»
۲۹۸	شاعران و روز
۲۹۸	استعارات روز:
۳۰۳	مثل‌ها و اصطلاحات:
۳۰۴	شب در ادبیات
۳۰۴	شب در شعر شاعران:
۳۰۷	مثال‌ها:

اصطلاحاتی درباره قسمت‌های مختلف شب	۳۰۸
ترکیبات شب	۳۰۸

فصل پنجم	۳۱۱
آسمان	۳۱۱
آسمان در قرآن	۳۱۷
مناظره علمی با امام جعفر صادق (ع)	۳۲۲
آسمان و دانش امروز	۳۳۲
کهکشان راه شیری	۳۴۰
آیا موجودیت ستارگان برای همیشه ادامه خواهد داشت؟	۳۴۵
نواخترها	۳۵۲
ستارگان تپنده	۳۵۴
ستارگان مزدوج	۳۶۰
کوزارها	۳۶۶
ضدماده	۳۶۸
سیاهچاله‌ها	۳۷۰
حیات در کرات آسمانی	۳۷۲
قرآن و آفرینش موجوداتی غیر از انسان	۳۷۴
تصویر ماشینی انسان‌نماها	۳۸۱
آیا موجودات خارق‌العاده روی زمین حضور دارند؟	۳۸۶
نیروی جاذبه	۴۰۳
آسمان در ادبیات	۴۰۸
مثال‌های آسمان	۴۱۱
ترکیبات	۴۱۱

فصل ششم	۴۱۳
زمین	۴۱۳
نظر قرآن مجید درباره خلقت زمین	۴۲۲
مقدمه‌ای برای شناخت بیشتر	۴۲۷
زمین در منظومه خورشیدی	۴۳۰
زمین در کجا است؟	۴۳۳
هوای اطراف زمین	۴۳۶
ماه در کجا است؟	۴۳۹
نقطه آغاز	۴۴۲

۴۴۴	بررسی‌ها و کندوکاوه
۴۴۸	نظریه نوین
۴۵۳	زمین خلق می‌شود
۴۵۷	جو اولیه
۴۵۹	باران‌های شهابی
۴۶۲	نتیجه‌گیری
۴۶۶	نقشه‌های زمین‌شناسی
۴۶۹	زبان سنگواره‌ها
۴۷۳	چگونگی ایجاد سنگواره‌ها
۴۷۶	ژئوفیزیک
۴۸۱	مقیاس‌ها و بررسی‌ها
۴۸۴	واحدهایی که در علوم طبیعی به کار می‌رود
۴۸۸	روشی که در علوم فیزیک به کار می‌رود
۴۹۰	مشخصات زمین
۴۹۱	سن زمین
۴۹۳	درون زمین
۴۹۷	مغناطیس زمین
۴۹۹	پیدایش کوه‌ها و قشر زمین
۵۰۷	جو زمین
۵۱۰	ابر‌ها
۵۱۲	بادها
۵۱۶	مشخصات هوا
۵۱۸	حرکت زمین و لرزه‌های آن
۵۲۴	شناسنامه زمین
۵۲۵	پژوهش برای دوستداران دانش
۵۲۶	روی زمین
۵۲۷	درون زمین و گرما
۵۳۱	علت گرمای درون زمین
۵۳۳	کوه‌های وارونه
۵۳۶	قاره‌های شناور
۵۳۸	جزر و مد در سنگ‌ها
۵۴۱	بالا آمدن کوه‌ها
۵۴۴	شرح بیشتر درباره «چین خوردگی کوهی»
۵۴۶	باران دشمن کوه‌ها

۵۵۰	مغناطیس زمین
۵۵۳	قطبین سرگردان
۵۵۵	رفتار ته‌نشستی
۵۶۱	بخش‌های ته‌نشستی
۵۶۴	ورق پاره‌های اولیه
۵۶۶	سه فصل کامل از «کتاب ته‌نشست‌ها»
۵۷۰	آغاز تازه‌ترین فصل
۵۷۳	دوره‌های یخبندان
۵۷۶	چه چیز موجب پیشروی‌های متناوب یخ می‌شود؟
۵۸۰	اقیانوس آب و اقیانوس هوا
۵۸۰	آب کره
۵۸۲	کشندهای اقیانوسی
۵۸۵	جریان‌های اقیانوسی
۵۸۸	هوای دور زمین
۵۹۲	رطوبت هوا
۵۹۴	علت بادهای
۵۹۵	جریان کلی جو
۵۹۸	بادهای در جو بالا
۵۹۹	گرداب‌های جوی
۶۰۱	پیشگویی هوا
۶۰۳	پایان عمر زمین در قرآن
۶۰۸	حال مجدداً بر آنچه گذشت مرور می‌کنیم:
۶۱۴	زمین در ادبیات
۶۱۶	ترکیبات واژه زمین

فصل هفتم

۶۵۱	نفس
۶۵۳	مفهوم نفس
۶۷۰	نفس در قرآن
۶۷۳	نفس اماره
۶۷۴	داستان یوسف ۷ پیامبر خدا
۶۹۵	به نام خداوند بخشنده مهربان
۷۲۰	نفس لواحه
۷۲۱	نفس مطمئنه

۷۲۵	.....	نفس اماره طغیان غرایز حیوانی است
۷۲۸	.....	نفس در ادبیات
۷۳۱	.....	معانی دیگر نفس:
۷۳۵	.....	ترکیبات واژه نفس:
۷۳۶	.....	تعریفات نفس
۷۴۰	.....	ترکیبات نفس:
۷۴۲	.....	ترکیبات دیگر
۷۴۴	.....	مثل‌ها:
۷۴۵	.....	تعریفی برای نفس الامر:

۷۶۱	.....	فصل هشتم
۷۶۱	.....	تسویه
۷۶۲	.....	مراحل آفرینش انسان در قرآن
۷۶۹	.....	حیات - سلول
۷۷۵	.....	تصادف
۷۷۸	.....	هموگلوبین
۷۸۲	.....	ترکیبات هموگلوبین و گلبول‌ها
۷۹۱	.....	اورمونها و غدد بدن
۷۹۶	.....	کاریوتیپ (کارت کروموزومی در انسان)
۷۹۷	.....	طرز تقسیم کروموزوم‌ها در جنین
۷۹۹	.....	رمز آفرینش در قرآن
۸۰۰	.....	انفجار در داخل سلول
۸۰۵	.....	حیات از چه زمانی در روی زمین بوجود آمده
۸۰۸	.....	نظریه‌های دانشمندان قدیم و جدید درباره انرژی
۸۰۹	.....	انرژی و ماده از نظر دانشمندان کنونی
۸۱۰	.....	اقسام انرژی
۸۱۲	.....	تبدیل انرژی به ماده
۸۱۳	.....	نظریه علمی اتم
۸۱۴	.....	اعداد کوانتائی و لایه‌های انرژی
۸۱۶	.....	گسیل نور از اتم
۸۲۰	.....	تجزیه ترازهای انرژی
۸۲۲	.....	تأثیر میدان مغناطیسی بر اتم پارامانیتیک
۸۲۴	.....	عمل انسان به ماده مبدل می‌گردد
۸۲۸	.....	تسویه در ادبیات

۸۲۹	آفرینش در ادبیات
۸۲۹	واژه آفرینش در شعر و گفتار شاعران و گویندگان:
۸۳۱	مثال‌ها و آفرینش:

فصل نهم..... ۸۳۳

۸۴۰	الهام.....

۸۴۴	تزکیه نفس.....

۸۵۴	فجور در ادبیات.....

فصل اول (جلد ۱ بخش دوم)..... ۸۸۷

۸۹۵	سرگذشت یاران غار.....

۸۹۵	دسیوس کیست؟.....

۹۰۰	مشاوره و چاره‌جویی.....

۹۰۲	چوپان... چوپان.....

۹۰۵	کهِف... کهِف اینجا است.....

فصل دوم..... ۹۱۱

۹۱۱	نام و تبار اصحاب غار.....

۹۱۳	نام یاران غار.....

۹۱۵	محاسبه فراوانی‌ها.....

۹۱۷	نتیجه‌گیری نهائی.....

۹۱۹	خدایا، خداوندگارا، آفریدگارا.....

۹۲۰	کهِف کجا است؟.....

۹۲۸	سرگذشت خفتگان شهر افسوس.....

۹۳۰	۹- جایگاه کهِف در روایت المیزان.....

۹۳۳	۱۰- غار رجیب.....

۹۳۶	گزارش باستان‌شناسی.....

۹۳۷	گزارش حفاری رجیب.....

۹۴۰	پیش زمینه داستان اصحاب کهِف.....

۹۴۰	پیامبرگرایی اسلام در معرض آزمونی مزورانه:.....

۹۴۴	روایتی درباره آزمون از المیزان.....

۹۴۸	نشانه‌های رسالت از دیدگاه پیروان کتاب.....

۹۵۲	ریشه‌یابی آزمون.....

۹۵۳	نکته ظریف و آموختنی.....

۹۵۵	داستان رقیم
۹۵۷	داستان سه مرد معروف به داستان اصحاب الرقیم
۹۵۹	نشانه‌های قدرت و شگفتی‌ها

۹۶۳	فصل سوم
۹۶۴	جوانان کهف و درخواست رشد و رحمت
۹۶۵	زندگی - زندگانی
۹۶۷	درخواست رحمت از خداوند

۹۶۹	فصل چهارم
۹۶۹	پذیرش دعای یاران از سوی پروردگار
۹۶۹	خواب و دستگاه‌های حسی
۹۷۱	خواب و عمر طولانی
۹۷۴	زمستان‌خوابی
۹۷۵	نمونه دیگر: دفن مرتاضان
۹۷۵	منجمد ساختن بدن انسان زنده

۹۷۹	فصل پنجم
۹۷۹	برانگیختن
۹۷۹	بیداری و اختلاف

۹۸۱	فصل ششم
۹۸۲	پروردگار آسمان و زمین، خدای ما است
۹۸۲	شکفتن شکوفه ایمان در مرداب شرک
۹۸۳	چگونه ما چنین خدائی را ستایش کنیم

۹۸۵	فصل هفتم
۹۸۶	دوری از مشرکان - مهاجرت به غار
۹۸۶	کفر قوم
۹۸۸	کهف چیست؟
۹۹۰	نشر رحمت الهی
۹۹۰	۱- رفتار انسانی
۹۹۰	۲- ایمان انسان و امداد پروردگار
۹۹۲	۳- غار یا کهف

۹۹۵	فصل هشتم
۹۹۷	مراقبت برای قرن‌ها
۹۹۷	موقعیت قرآنی کهف
۹۹۸	تفسیر:
۹۹۸	موقعیت دقیق اصحاب کهف
۱۰۰۳	فصل نهم
۱۰۰۴	برانگیختن
۱۰۰۴	۱- تهیه غذای پاک:
۱۰۰۶	۲- تقیه سازنده
۱۰۰۶	۳- کانون قرآن لطف است
۱۰۰۷	فصل دهم
۱۰۰۹	وعده رستاخیز حق است
۱۰۰۹	آگاهی مردم از داستان اصحاب کهف
۱۰۱۰	مأمور خرید غذا در شهر
۱۰۱۵	فصل یازدهم
۱۰۱۵	رمز اعداد
۱۰۱۵	رمزهای ریاضی در سوره کهف
۱۰۱۹	نظم ریاضی قرآن
۱۰۲۵	اسرار عدد ۱۹ در قرآن
۱۰۲۹	رابطه عدد نوزده با حروف مقطعه قرآن:
۱۰۳۱	اعداد زوج و فرد
۱۰۳۹	جدول «فرد» قرآن
۱۰۴۹	فصل دوازدهم
۱۰۵۰	و هرگز مگو من فردا کاری انجام می‌دهم
۱۰۵۰	بدون گفتن ان شاء الله
۱۰۵۳	فصل سیزدهم
۱۰۵۴	نشانه قدرت خداوندی
۱۰۵۴	خواهی به درازای سه قرن خورشیدی

۱۰۵۵	تفسیر بر داستان
۱۰۵۸	نکته‌ها:
۱۰۵۸	۱- داستان اصحاب کهف در احادیث اسلامی
۱۰۶۳	۲- کهف در کجا بوده است؟
۱۰۶۷	آیا داستان اصحاب کهف علمی است؟
۱۰۶۹	کهف - اصحاب کهف - سگ اصحاب کهف
۱۰۶۹	در ادبیات
۱۰۷۱	گزیده‌های سخن برای ترکیبات بالا

۱۰۷۵	فصل چهاردهم
۱۰۷۵	تفسیرهای گوناگون درباره اصحاب کهف
۱۰۷۵	زمان وقوع حادثه

۱۱۱۸	فصل اول (جلد ۲ بخش اول)
۱۱۱۸	چراغی روشن زیر خاکستر
۱۱۲۱	نبی‌ها و رؤیاها
۱۱۲۲	۱- اشعیاء نبی
۱۱۲۷	اشعیاء نبی
۱۱۲۹	رؤیاهای دانیال نبی
۱۱۳۲	نوشته الهی بر روی دیوار
۱۱۳۵	امواج وحشت و خون در جهان
۱۱۴۰	فرمان خدا به بنده صالح خود
۱۱۴۲	قوچ شرقی
۱۱۴۵	تفسیر رؤیا

۱۱۴۵	فصل دوم
۱۱۴۵	ذوالقرنین کیست؟
۱۱۴۵	پرسش و پاسخ
۱۱۴۷	او کیست؟
۱۱۴۸	زندگانی کوروش در ولادت و نوجوانی
۱۱۴۹	۱- روایت از هرودوت
۱۱۵۴	ارتباط و یگانگی پارس و ماد
۱۱۵۴	الف - قوم ماد
۱۱۵۷	قوم پارس

۱۱۶۰	پیش‌گویی خدایان یونانی
۱۱۶۱	سرزمین یهودا و نبوکد نصر
۱۱۶۴	آنچه در کتاب تورات آمده است

۱۱۶۷	فصل سوم
۱۱۶۷	ذوالقرنین‌های تاریخ
۱۱۶۷	دوره اول:
۱۱۶۹	دوره دوم:
۱۱۷۲	دوران سوم:
۱۱۷۴	نام و نشان ذوالقرنین‌ها
۱۱۷۸	چگونه اسکندر ذوالقرنین می‌شود

۱۱۸۵	فصل چهارم
۱۱۸۵	یکتاپرستی ذوالقرنین
۱۱۸۵	زمینه یکتاشناسی کوروش
۱۱۸۸	زرتشت و یکتاپرستی
۱۱۸۹	تت‌ثوا پرسا
۱۱۹۲	زرتشت و اهل کتاب بودن او
۱۱۹۲	گزارش پورداود
۱۲۰۱	بررسی کوتاه درباره‌ی واژه‌ی مجوس
۱۲۰۳	واژه‌ی مجوس در تورات
۱۲۰۴	مجوس در انجیل
۱۲۰۶	مجوس در اسلام
۱۲۱۰	سرنوشت اوستا در طول زمان
۱۲۱۱	اوستای نخستین
۱۲۱۱	فرهنگ عظیم دانش و نجوم
۱۲۱۷	اوستا
۱۲۲۴	۳- شهر یور
۱۲۲۵	۴ و ۵- خرداد و امرداد
۱۲۲۷	۶- سپندار مذ
۱۲۳۲	چند نکته درباره‌ی زرتشت

۱۲۳۵	فصل پنجم
۱۲۳۵	کوروش کبیر

۱۲۳۵	تربیت کوروش
۱۲۳۶	روایت گزنفون: خصوصیات جسمانی و خصایل معنوی، تربیت
۱۲۳۶	کوروش و آداب ایرانی
۱۲۴۳	دوران کودکی کوروش
۱۲۶۱	جوانی کورش
۱۲۶۲	کوروش به پارس می‌رود
۱۲۶۷	پارس - سرزمین جنوبی
۱۲۶۸	حرکت و اسکان
۱۲۷۵	ایران‌شهر
۱۲۸۳	ایران‌ویج کجاست؟
۱۲۸۶	گزارش ابن بلخی
۱۲۸۹	اتحاد قبیله‌ها

۱۲۹۳	فصل ششم
۱۲۹۳	نخستین مأموریت - حرکت به سوی غرب
۱۲۹۳	نخستین فرمان
۱۲۹۴	خوشبخت کیست؟
۱۲۹۴	سولون و کرزوس
۱۲۹۵	عقیده سولون راجع به سعادت
۱۲۹۹	داستان آدراس
۱۳۰۴	کاهنه دلفی
۱۳۰۷	کیاب گوشت لاک‌پشت
۱۳۱۱	تلاقی فریقین
۱۳۱۳	فتح سارد
۱۳۱۹	کوروش، کرزوس و لیدیه
۱۳۲۲	نوشته‌های دیودور سسیلی
۱۳۲۳	نوشته‌های ژوستن (تروگ پومپه)
۱۳۲۴	سند بابلی
۱۳۲۵	کوروش و مستعمرات یونانی
۱۳۳۰	مراجعت کوروش به ایران، وقایع لیدیه
۱۳۳۳	تسخیر باقی آسیای صغیر
۱۳۳۵	رفتار کوروش با کرزوس
۱۳۳۷	گزارش ازهارولدکمپ
۱۳۴۳	گزارش هرودوت

۱۳۴۳	گفت و گو میان کرزوس و کوروش
۱۳۴۹	پیشگو از خود دفاع می کند
۱۳۵۰	بنیاد پادشاهی کوروش

۱۳۵۳	فصل هفتم
۱۳۵۳	دومین مأموریت - حرکت به سوی شرق
۱۳۵۵	عزیمت کوروش به ماوراءالنهر
۱۳۶۰	توجه کوروش به امور شرقی
۱۳۶۳	ارمنستان

۱۳۶۷	فصل هشتم
۱۳۶۷	نگاه مجدد به غرب
۱۳۶۷	بابل و نبونید
	پایان اسارت یهود و فرمان تجدید بنای هیکل، و عقیده ملی یهود
۱۳۷۲	درین باب:
۱۳۷۵	روایت بابلی
۱۳۷۷	تسخیر بابل
۱۳۷۸	مدارک بابلی
۱۳۸۶	۴- روایت دکتر رضا شعبانی
۱۳۸۶	تسخیر بابل
۱۳۹۴	پیروزی نظامی
۱۳۹۶	کاروان بازگشت
۱۳۹۸	پادشاهی بابل
۱۴۰۳	۵- روایت رومن گیرشمن
۱۴۰۷	۶- روایت دکتر عبدالحسین زرین کوب
۱۴۱۴	۷- روایت کمپ
۱۴۱۵	نظر کرده مردوک
۱۴۲۱	دروازه نامرئی
۱۴۲۸	قضاوت کوروش
۱۴۳۴	«من مردم را گرد هم آوردم»
۱۴۳۹	مراجعت مردان سرودخوان

۱۴۴۳	فصل نهم
۱۴۴۳	مأموریت سوم

۱۷۰۴	چنین است رسم سرای کهن
۱۷۰۶	آیا اسکندر همان ذوالقرنین است؟
۱۷۰۹	نظریه ای شگفت درباره اسکندر: اسکندر مقدونی ذوالقرنین است
۱۷۱۱	توضیحاتی درباره یاجوج و ماجوج
۱۷۱۴	سکاها
۱۷۱۹	سد یاجوج و ماجوج کجاست؟
۱۷۱۹	دیوار غربی
۱۷۲۵	شرح بنای سد یاجوج و ماجوج در افسانه ی پسود و کالیستن
۱۷۲۷	نامه اسکندریه مادرش در نسخه یونانی BC پسودوکالیستن چاپ مولر
۱۷۲۸	افسانه مسیحی سریانی منبع عمده و اصلی آیات ذوالقرنین
۱۷۳۱	دیوار شرقی
۱۷۳۵	مشرق و مغرب
۱۷۳۹	توضیحات دکتر صفوی

۱۷۵۳	فصل دوم توضیحات
۱۷۵۳	گفته هایی درباره زرتشت
۱۷۵۴	۱- گزارش پور داود
۱۷۵۵	۲- هاشم رضی
۱۷۵۷	۳- ابوریحان بیرونی
۱۷۵۸	ب- مغ
۱۷۵۸	دو تحقیق درباره مغ
۱۷۵۸	۱- تحقیق دکتر بهرام فره وشی
۱۷۵۹	سابقه تاریخی
۱۷۶۰	ریشه مغ
۱۷۶۲	کارهای ماوراءطبیعی
۱۷۶۴	جادو
۱۷۶۵	دانش جدید و مغانه
۱۷۶۷	پژوهش های مغانه شناسی
۱۷۶۸	۲- مجوس و مغ، نظری، سید نورالدین ابطحی
۱۷۶۸	مجوس
۱۷۷۸	مجوس در کتب مقدس سامی
۱۷۸۱	منابع و مأخذ مورد استفاده در تحقیق ۲ (ابطحی)
۱۷۸۱	کتابشناسی مورد استفاده در تحقیق ۲ (ابطحی)
۱۷۸۳	ج- آرامگاه کوروش کبیر به روایت جکسن

	فصل سوم واژه نامه
۱۷۹۳	بخش اول واژه نامه سوره ها و آیات متبارک در این مجموعه
۱۸۶۱	بخش دوم واژه نامه کلمات دشوار فارسی در این مجموعه

	فصل چهارم نمایه ها
۱۹۰۷	بخش اول نمایه اشخاص
۱۹۳۷	بخش دوم نمایه مکان ها
۱۹۵۹	بخش سوم نمایه منابع و مأخذ- کتابنامه

۱۵۴۳	فصل دوازدهم.....
۱۵۴۳	پژوهش مولانا ابوالکلام آزاد.....
۱۵۴۵	خصایص ذوالقرنین در قرآن.....
۱۵۴۷	حیرت مفسران.....
۱۵۵۰	تاریخ ملی یهود و تصور شخصیت ذی‌القرنین.....
۱۵۵۳	پیشگویی‌های یسعیا و یرمیا:.....
	روش جدید برای نقد عهد عتیق و زمان تالیف اسفار یسعیا و یرمیا و
۱۵۵۵	دانیال:.....
۱۵۵۸	تخیل ملی یهود و انتظار ایشان برای نجات‌دهنده:.....
۱۵۶۰	یسعیا دوم و دعوت کوروش برای فتح بابل:.....
۱۵۶۱	پیشگویی‌های یهودی و شاهنشاه کوروش:.....
۱۵۶۳	علائق یهود و زردشتیان:.....
۱۵۶۴	عقیده دینی و ملی یهود در شأن کوروش:.....
۱۵۶۶	آگاهی بر مجسمه‌ی سنگی کوروش:.....
۱۵۶۹	تصور کوروش به ذوالقرنین و روایت اسفار مقدس یهودی:.....
۱۵۷۱	خاندان ایرانی هخامنشی و کوروش:.....
۱۵۷۵	منابع زندگانی کوروش:.....
۱۵۷۶	پارس و ماد به سال ۵۶۰ پیش از میلاد:.....
۱۵۷۷	خاندان هخامنشی و ظهور کوروش:.....
۱۵۷۹	نخستین نهضت کوروش و فتح لیدی:.....
۱۵۸۰	نهضت دوم کوروش به سوی شرق:.....
۱۵۸۱	فتح بابل:.....
۱۵۸۳	پایان اسارت یهود و فرمان تجدید بنای هیکل.....
۱۵۸۶	نهضت سوم کوروش به شمال:.....
۱۵۸۷	مرگ کوروش به سال ۵۲۹ پیش از میلاد:.....
۱۵۸۸	سلف کوروش و خلف وی:.....
۱۵۹۰	نهضت دوم به سوی بابل و پایان حاکمیت آن:.....
۱۵۹۲	۴- ذوالقرنین مذکور در قرآن و کوروش:.....
۱۵۹۴	نخستین کار مهم غربی:.....
۱۵۹۶	کار مهم شرقی:.....
۱۵۹۶	قبیله‌های چادرنشین شرقی:.....
۱۵۹۶	کار مهم شمالی سوم و سد یا جوج و مأجوج:.....
۱۵۹۸	اوصاف اخلاقی ذوالقرنین قرآن:.....
۱۶۰۲	خصلت‌های عمومی کوروش:.....

۱۶۰۴	تجلی شخصیت کوروش
۱۶۰۶	اعتراف مورخین کنونی

۱۶۰۹	فصل سیزدهم
۱۶۰۹	پایان مأموریت ذوالقرنین
۱۶۰۹	مرگ محتوم سر می رسد
۱۶۱۰	۱-مرگ کوروش به روایت گزنفون
۱۶۱۸	۲- گزارش مرگ کوروش از کمپ
۱۶۲۰	جنگ در جلگه ها
۱۶۲۶	۳-مرگ کوروش
۱۶۳۴	۴-گزارش هردوت در مرگ کوروش
۱۶۳۴	روایت هردوت
۱۶۴۱	۵-روایت کتزیاس
۱۶۴۳	۶-روایت برس

۱۶۴۹	فصل اول (جلد ۲ بخش دوم توضیحات)
۱۶۴۹	پل چینوات
۱۶۵۱	گردونه بازپیدایی
۱۶۵۴	فَرَوَهَر
۱۶۶۳	واژه «فردوس» در قرآن کریم
۱۶۶۵	واژه فردوس در فرهنگ ها
۱۶۶۹	چند سند تاریخی دربارهٔ بربریت اسکندر و تمدن ایرانی
۱۶۷۱	خصلت های کوروش
۱۶۷۴	رفتار کوروش
۱۶۷۹	فداکاری آبراداتاس
۱۶۷۹	پاداش کوروش
۱۶۸۲	مقبره پانتئا و آبراداتاس
۱۶۸۶	فاتح سی و شش کشور
۱۶۸۷	نظری به کشورگشایی ها و تلاش های اسکندر
۱۶۹۰	بیماری اسکندر و عجز پزشکان در معالجه او
۱۶۹۱	تأسف اسکندر
۱۶۹۳	وصایای اسکندر
۱۶۹۵	نامه ای به مادر
۱۶۹۷	گفتار حکما کنار جنازه اسکندر

۱۴۴۳	حرکت به شمال
۱۴۴۵	نخستین سفر یا مأموریت الهی - رکن اول
۱۴۴۷	ادامه سفر: دومین سفر یا مأموریت دوم
۱۴۴۸	و اما سفر سوم یا مأموریت سوم
۱۴۴۹	رکن چهارم: رفتار و سلوک مدعیان ذوالقرنین با مردم تحت فرمان خود
۱۴۵۳	سدی که کوروش می‌سازد

فصل دهم

۱۴۵۷	سخن مفسران و محققان
۱۴۵۷	ذوالقرنین - کوروش کبیر
۱۴۶۳	۲- تفسیر المیزان
۱۴۶۳	ذوالقرنین - کوروش کبیر
۱۴۸۶	۳- تفسیر نمونه
۱۴۸۶	سرگذشت عجیب ذوالقرنین
۱۴۸۹	ترجمه:
۱۴۹۰	تفسیر:
۱۴۹۰	سد ذوالقرنین چگونه ساخته شد؟
۱۴۹۴	نکته‌ها:
۱۴۹۴	۱- نکات آموزنده داستان تاریخی
۱۴۹۹	۲- ذوالقرنین که بود؟
۱۵۰۶	۳- سد ذوالقرنین کجاست؟
۱۵۰۷	۴- یاجوج و ماجوج کیانند؟
۱۵۱۰	تفسیر:
۱۵۱۰	منزلگاه افراد بی‌ایمان
۱۵۱۳	۴- روایت دکتر رضا شعبانی
۱۵۱۴	آیا ذوالقرنین همان کوروش بزرگ است؟

فصل یازدهم

۱۵۲۱	نکته‌ها
۱۵۲۱	۱- توصیف سد یاجوج و ماجوج در مسالک و ممالک ابن خردادبه
۱۵۲۷	۲- نام‌های معروف کوروش
۱۵۲۸	۳- کوروش به روایت محمدبن جریر طبری
۱۵۲۹	۴- ذوالقرنین در ادبیات:

سخن کوتاه

بدون تردید قرآن کلام خداست که به پیامبر بزرگوار اسلام ﷺ نازل شده است و کلام پروردگار نیز در ردیف گفتار بشر قرار نمی گیرد. قرآن از نظر بلاغت و شیرینی و زیبایی کلام و رسا بودن مفهوم آیات آن از معجزات به شمار می رود که هر آیه و سوره ای از آن متضمن دلایلی محکم و مستدل و نشان دهنده اعجاز آنست.

آیه ها و سوره های قرآن به قدری زیبا و بلیغ و خوش آهنگ بیان شده که هر شنونده را مبهوت و مسحور می سازد و دل های خسته و دردمند را تسلی داده و روح های پژمرده و سرگردان را از وادی حیرت و پریشانی رهائی می بخشد و پژوهشگران و کنکاش کنندگان آن را به حیرت می اندازد.

قرآن علاوه بر مقررات دینی و اخلاقی و سایر معارف اسلامی و اجتماعی یک سلسله حقایق مسلم علمی را که در گذشته علماء و دانشمندان اسلامی از درک مفاهیم آنها عاجز بوده و به ناچار از آنها، تاویلاتی مبتنی بر خرافات و اوهام می نمودند بیان داشته که امروز در اثر کاوش ها و تحقیقات وسیع علمی دانشمندان، پرده از روی بسیاری از رموز و اسرار اینگونه آیات برداشته می شود.

در بسیاری از سوره‌های قرآن، پروردگار متعال برای اینکه انسان‌ها را متوجه سازد که تقوا و پرهیزکاری مایه سعادت ابدی است و زشتکاری و فساد جز ندامت و حسرت در دو جهان سودی ندارد به آفریده‌هایی که از نظر انسان‌ها بسیار با عظمت بوده همچون، خورشید، ماه، آسمان، زمین، شب و روز و نفس انسان که عدم یکی از آنها حیات و زندگی را در زمین میسر نمی‌سازد، سوگند یاد می‌کند، و همچنین از سرنوشت ملت‌ها و اقوامی که در هزاره‌های پیشین روی زمین زندگی کرده و از نعمت‌ها و مواهب خداوندی بهره‌مند شده و آنگاه در اثر فساد اخلاق و کفر و عناد و شرکت و بت پرستی مورد خشم پروردگار قرار گرفته و از صفحه روزگار محو گردیده‌اند، برای تنبیه بشر، و عبرت گرفتن از سرنوشت آنها داستان‌هایی بیان فرموده و گواه و شاهی برای هشدارهای خویش قرار می‌دهند.

و از سوی دیگر در سوره‌های فراوان از انسان‌هایی یاد می‌کند که از عقاید و آراء شرک‌آلود دور شده و تسلیم فطرت پاک انسانی خود شده و به خدای یکتا و پروردگار توانا ایمان آورده‌اند، هرچند که چنین رویکردی زندگانی آنها را در معرض خطر قرار داده، اما با توکل بر ایمان و امید به آفریدگار و تکیه بر شناخت حقیقت رستگار آن جهان شده‌اند.

در قرآن حرکت‌های سرنوشت‌ساز آدم‌های صالح که از سوی پروردگار متعال مأموریت رسیدگی به زندگی بندگان خدا را داشته‌اند به منظور بیان شهادت و مثال عمل صالح بیان شده است.

بیان رمز و راز آفرینش از سوئی و تلاش پیامبران برگزیده با هدف اصلاح زندگانی آدم‌ها و رهنمونی آنها برای شناخت خالق یکتا از سوی دیگر در بیشتر سوره‌های متبرک موجب حیرت و شگفتی خردهای جستجوگر می‌شود.

پیامبران بزرگ و فرستادگان خداوندی هرکدام برای هدایت بشر، رهنمودها و الهامات الهی را تحت عنوان کتاب آسمانی به پیروان و مؤمنان خود عرضه کرده‌اند، از میان باستانی‌ترین تا آخرین آنها که عبارتند از اوستا، تورات، انجیل و قرآن، قرآن تنها

کتاب مقدسی است که بدون هیچ تغییر و تبدیلی و بدون اینکه یک حرف و یا یک حرکت حرفی آن اضافه یا کم بشود به دست ما رسیده است و باید گفته شود که ما مسلمانان باید شکرگزار و پاسدار این موهبت الهی باشیم که این مجموعه حکمت و خرد و توانائی را از پانزده قرن پیش تا به امروز برای استفاده ما نگاهبان بوده است.

درباره سوره مبارکه (والشمس) دانشمند بزرگوار مرحوم آیت الله طالقانی در جلد سوم پرتوی از قرآن می نویسد:

سوگندهای این سوره، ذهن روشن را از نظر به مشهودترین و نزدیک ترین آفرینش به سوی دورترین و مرموزترین و برترین پدیده های آن پیش می برد، از آفتاب تابان و روشن کننده، تا ماه که تابندگیش دورتر و از نور آفتاب است، تا نظام متوالی شب و روز و چگونگی آن، آنگاه آسمان بلند و قدرت سازنده آن و زمین و نیروی دفع کننده و گستراننده آن، برتر از همه ساختمان مرموز نفس و تسویه و الهامات آن، تا با هدایت انوار الهام، رشد یابد و شخصیت مستقل و مختاری پدید آید و خود را هرچه بیشتر از بندهای درونی آزاد کند و رستگار شود، وگرنه ساقط می شود و سرمایه های خود را تباه می کند....

سوره مبارکه دیگری که در این مجموعه مورد کنکاش قرار گرفته سوره مبارکه کهف است. در این سوره از اصحاب کهف گفته شده که ریشه تاریخی دارد و نشان دهنده وجدان خداجوی آدمیان است. یاران کهف با شعوری آگاه بر علیه شرکت و بت پرستی به پا خاسته و نشانه هایی از طینت حقیقت خواه انسانی را در جهان تیره و تاریک و خودخواهی به جای گذاشتند.

و اما در پایان این سوره پر از راز و رمز به داستان ذوالقرنین می رسیم. این داستان موجب سرگشتگی دانشمندان و مفسران گوناگون در زمانه های مختلف شده است

گروهی اسکندر گجستک، خونخواره‌ای که ترحم را نمی‌شناخت ذوالقرنین می‌دانستند. و برخی فرمانروایان کوچک و بزرگ را در صحراها و بلاد دور و نزدیک، بدون اینکه در کلام خدا دقت و تجسس کنند و اقدامات و کارهای ذوالقرنین که از سوی پروردگار متعال برای انجام آنها، مأموریت‌های معین و مشخص داشته است را با حقایق و مستندات تاریخی و آثار و علائم موجود بسنجند، امیری که به قصد غارت و چپاول بندگان بی‌گناه خدا از دیار خود حرکت کرده و جز خونریزی و غارت هدفی نداشته است را ذوالقرنین خوانده‌اند. مفسران ایرانی چشم بر تاریخ پرافتخار پدری فرو بسته و در لابلای تاریخ و سرگذشت جباران روزگار به دنبال ذوالقرنین می‌گشته‌اند دریغ‌اکه ذوالقرنین در خانه آنها بود و آنها دیده بر او فرو بسته بودند.

سأله‌ا دل طلب جام جم از ما می‌کرد

و آنچه خود داشت زیبگانه تمنا می‌کرد

حافظ

خداوند بزرگ ذوالقرنین را مأمور خود و فرستاده خود می‌داند و او را برای هدایت و نجات بشر از چنگ ستمگران به شرق و غرب و شمال می‌فرستد در حالی که مسکن او در جنوب است. کمی تعمق کنیم: نام و مشخصه‌های فردی کدام یک از انسان‌های عادی به جز پیامبران و اولیاءالله در کتاب‌های مقدس به ویژه قرآن کریم آمده است؟

با وجود اینکه این جانب در مقامی نبوده و نیستم که بتوانم شرح و تفسیری درباره سوره‌های متبارک قرآن کریم بیان کنم ولی در مقام معلمی، که همه عمر را با جوانان و دانشجویان تشنه دانستن و آگاهی سپری کرده است بر آن شدم که با استفاده از تحقیقات و تتبعات علماء و دانشمندان و مفسران والامقام گوشه‌هایی از مفاهیم ژرف

برخی از سوره‌ها و آیه‌های مقدس قرآنی را برای جوانان شیفته دانش با زبان ساده اما با زیرسازهای علمی به رشته تحریر درآورم. باشد که جوانان و دانشجویان جستجوگر از این نوشته، توشه دانایی بگیرند.

در این اثر به مناسبت، تأثیر معنوی این مفهوم‌ها را در شاخه‌های علمی، تاریخی و ادبی با نمونه‌هایی نشان داده شده است.

در بخش دوم جلد دوم این مجموعه فرهنگ واژه‌ها و اصطلاحات دشوار، به منظور استفاده دبستان‌ها به علوم قرآنی در نظر گرفته شده است. در این فرهنگ، ضمن توضیح و تعریف واژه‌های دشوار فارسی همه واژه‌های قرآنی مربوط به آیه‌ها و سوره‌های متبارک مورد بحث در این و جیزه با تعاریف تحت‌اللفظی آمده است. در فصل توضیحات در جلد دوم، بسیاری از اطلاعات، دانستنی‌هایی که به شکلی مرتبط با موضوع این مجموعه است و اطمینان بر این است که مورد توجه جوانان اعم از دانش‌آموز، دانشجو و دیگر خواستاران دانائی قرار می‌گیرد آورده‌ایم، امیدوارم مورد توجه‌تان قرار بگیرد.

به یاری خداوند بزرگ نخستین پژوهش در این زمینه را از سوره‌های متبارک والشمس و کشف آغاز می‌نمایم و امیدوارم تا روزگار باقی است بتوانم نکته‌های دیگری از آیات و سوره‌های مقدس را بر همین روال و برای استفاده جوانان دبیرستانی و دانشجویان عزیز آماده کنم. بی‌مناسبت نخواهد بود که این پژوهش و تحقیق ساده را به همه جوانان جویای حقیقت تقدیم کنم. شاید این بضاعت مزجاء مورد قبول درگاه پروردگار متعال و دانش‌دوستان ارجمند قرار گیرد.

جلال سیمانی

مؤلف و پژوهشگر

ترجمه به فارسی سوره مبارکه والشمس (۹۱) شامل ۱۵ آیه

به نام خداوند بخشاینده مهربان
سوگند به خورشید و آفتاب و روشنایی هنگام چاشت.
سوگند به ماه (در زمانی که) به دنبال خورشید می‌رود.
سوگند به روز که همه جا را روشن می‌کند.
سوگند به شب در آن هنگام که زمین را فراگیرد و روی زمین را
پوشاند.

سوگند به آسمان و بنای رفیعش.
سوگند به زمین و آن که آن را بگسترده.
سوگند به جان آدمیزاد و آن کس که آن را با نظام کامل نیافرید.
خیر و شر را به آن الهام کرد.
(قسم به این آیات الهی) که هرکس نفس ناطقه خود را از گناه پلید
گرداند البته (در دو جهان) زیانکار خواهد گشت.
قوم ثمود از غرور و سرکشی دعوت پیامبر خود صالح را تکذیب
کردند.

هنگامی که شقی‌ترینشان (قداربن سالف) برانگیخته شد (تا ناقه
صالح را پی‌کند) و رسول خدا صالح به او گفت این ناقه آیت
خداست از خدا بترسید و او را سیراب کنید (تا از شیرش به امر حق
همه بهره‌مند شوید)

آن قوم رسول را تکذیب کرده و ناقه او را پی‌کردند و خدا هم آنان
را به کیفر ظلم و گناهشان هلاک کرد و شهرشان را با خاک یکسان
کرد. و هیچ‌باک از هلاک آنها نداشت (یا آنها هیچ از عاقبت بد گناه
خود نترسیدند).

در ترجمه آیات، از ترجمه المیزان و ترجمه مهدی الهی قمشه‌ای بهره گرفته‌ام. پ